

बाह्यंत्रणमार्फत सेवा उपलब्ध करुन
घेण्याबाबत सुधारीत सुचना

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक-पदनि-२०२२/प्र.क्र. १५/आ.पु.क

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :-२७ एप्रिल २०२२.

वाचा :-

- १) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र. पदनि-२०१०/८४/१० विसु.१, दि.२७.०९.२०१०.
- २) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र. पदनि-२०१३/प्र.क्र.११/ विसु.१, दि.०२.०२.२०१३.
- ३) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र. पदनि-२०१३/प्र.क्र.११२/१३/ विसु.१, दि.०२.१२.२०१३
- ४) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक- पदनि-२०१६/प्र.क्र.२९/ १६/विसु-१ दि. ०२.०८.२०१६.
- ५) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक- पदनि-०६१७/प्र.क्र.२०/आपुक, दि. ०९.०६.२०१७.
- ६) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक- संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.२४/२०/आपुक, दि. ३०.०९.२०२०
- ७) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक- संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.२२/कोषा प्रशा-४, दि. २९.०९.२०२०

प्रस्तावना-

शासनावरील खर्च आटोक्यात ठेऊन विकास कामांसाठी पुरेसा निधी उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने शक्य असेल तेथे नवीन पदनिर्मिती न करता सदरची कामे बाह्यंत्रणेकडून करुन घेण्यात यावित. असे संदर्भ क्र.१ येथील परिपत्रकान्वये सूचित केले आहे. तसेच, बाह्यंत्रणेद्वारे कामे करुन घेताना अवलंबावयाच्या कार्यपद्धतीबाबत संदर्भ क्र.२ येथील परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक सूचना देण्यात आल्या आहेत. संदर्भ क्र. ३ येथील परिपत्रान्वये बाह्यंत्रणेद्वारे सेवा घेण्यासाठी काल्पनिक पदांची संकल्पना निर्माण करण्यात आली व उच्चस्तरीय सचिव समितीने मंजुर केली आहेत तितक्याच काल्पनिक पदांचे काम बाह्यंत्रणेद्वारे घेण्यात यावे, असे सूचित करण्यात आले. तदनंतर संदर्भ क्र. ४ येथील परिपत्रकान्वये बाह्यंत्रणेद्वारे कामे करुन घ्यावयाच्या पदांचे कुशल पदे व अकुशल पदे असे वर्गीकरण करण्यात आले व त्याबाबतची कार्यपद्धती विहीत करण्यात आली. उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या दि. १९.५.२०१७ रोजीच्या बैठकीतील मान्यतेनुसार, काल्पनिक पदे निर्माण करण्याच्या प्रस्तावांना मंजुरी देणे हा विषय संदर्भ क्र. ५ येथील शासन निर्णयान्वये गठित अपर मुख्य सचिव(सेवा/सामान्य प्रशासन विभाग) व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव(व्यय/वित्त विभाग) यांच्या उपसमितीकडे सोपविण्यात आला. त्यानुसार बाह्यंत्रणेद्वारे कामे करुन घ्यावयाच्या पदांचे प्रस्ताव उपसमितीसमोर सादर करुन त्यांना मान्यता देण्यात येते. तथापि, बाह्यंत्रणेकडून कामे करुन घेण्यासंदर्भातील सूचना या एकत्रित स्वरूपात नसल्याने व त्यामध्ये कालानुरूप काही बदल करणे आवश्यक असल्यामुळे सर्वसमावेशक आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

बाह्ययंत्रणेद्वारे कामे करुन घेण्याबाबतचे वरील संदर्भ क्र.२,३ व ४ येथील परिपत्रके अधिक्रमित करुन त्या परिपत्रकांमध्ये दिलेल्या सूचनांमध्ये आवश्यक बदल करुन खालीलप्रमाणे आदेश निर्गमित करण्यात येत आहेत.

- १) बाह्ययंत्रणेकडून कामे करुन घेताना, जर अशी कामे नियमितपणे पदनिर्मिती करुन केली असता जितका खर्च आला असता, त्या खर्चाच्या कमीत कमी २० ते ३० टक्के इतकी बचत होईल.अशा रितीने करुन घ्यावीत. सदर बचतीची नोंद प्रशासकीय विभागांनी सोबत जोडलेल्या प्रपत्रामध्ये ठेवणे आवश्यक आहे.
- २) बाह्ययंत्रणेद्वारे कामे करुन घेण्याकरीता कोणतीही पदनिर्मिती केली जाणार नाही.
- ३) वरील संदर्भ क्र.४ येथील परिपत्रकान्वये बाह्ययंत्रणेद्वारे सेवा घेण्याकरीता काल्पनिक पदांचे वर्गिकरण कुशल पदे व अकुशल पदे असे करण्यात आले होते. सदर वर्गिकरणामध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे.
 - (१) **कुशल पदे** - डेटा एन्ट्री आपरेटर (उदा.संगणक अभियंता, डेटा एन्ट्री आपरेटर व तत्सम सेवा), बहुउद्देशिय कुशल कर्मचारी (मल्टीटास्किंग कुशल उदा. दूरध्वनीचालक, वाहनचालक इत्यादी), माळी व यासारखी अर्धकुशल पदे.
 - वरील कुशल पदांची कामे बाह्ययंत्रणेद्वारे करुन घेण्याकरीता काल्पनिक पदांचा प्रस्ताव वरील संदर्भ क्र.५ येथील शासन निर्णयान्वये गठित उपसमितीसमोर सादर करणे आवश्यक आहे.
 - (२) **अकुशल पदे**- बहुउद्देशिय अकुशल कर्मचारी (मल्टीटास्किंग अकुशल उदा.उद्वाहनचालक, काळजीवाहक, शिपाई, चपराशी, चौकीदार, सफाईगार,मदतनीस, नोकर, हमाल व इतर) व यासारखी अन्य पदे
 - वरील अकुशल पदांची कामे बाह्ययंत्रणेद्वारे करुन घेण्याकरीता काल्पनिक पदांचा प्रस्ताव वरील संदर्भ क्र.५येथील शासन निर्णयान्वये गठित उपसमितीसमोर सादर करण्याची आवश्यकता नाही. तथापि, त्यासाठी होणारा खर्च कमीत कमी व प्रमाणात राहील याची जबाबदारी विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख यांची राहील.
- ४) मंत्रालयीन विभागातील लिपिक टंकलेखक,स्वीय सहायक,लघुटंकलेखक व सर्व कार्यालयांचे कनिष्ठ लेखापाल ही पदे नियमितरित्या भरणे आवश्यक असल्यामुळे बाह्ययंत्रणेच्या सेवांमधून वगळण्यात येत आहे.
- ५) बाह्ययंत्रणेद्वारे(कंत्राटदार /ठेकेदार/कंपनी/संस्थेकडून) कामे करुन घेण्यासाठी शासनाने विहीत केलेले नियम व कार्यपद्धती यांचे अनुपालन करणे आवश्यक आहे.

६) बाह्यंत्रणेद्वारे कामे करुन घेण्यासाठी संबंधीत कार्यालयाने ज्या कंपनीस /संस्थेस काम सोपवावयाचे आहे,त्यांचेबरोबर त्याबाबतचा करार करावा. सदर करारात आवश्यकतेनुसार संबंधीत विभाग/ कार्यालयांनी अटी व शर्ती नमुद कराव्यात. या करारामध्ये कंपनी/संस्थेमार्फत काम करणा-या अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सेवेचे कोणतेही उत्तरदायित्व शासनावर राहणार नाही. याची दक्षता घ्यावी.

७) बाह्यंत्रणेद्वारे करुन घ्यावयाच्या कामाचे प्रदान “वेतन” या तपशीलवार शिर्षाखाली न दाखविता “१० कंत्राटी सेवा” या शिर्षाखालीच दर्शविण्यात यावीत. तसे न केल्यास ती प्रशासकीय अनियमितता समजण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून, त्याचा संकेतांक २०२२०४२७१८०७३०६४०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(र. शि.घाटगे)
उप सचिव, वित्त विभाग.

प्रत,

१. मा.विरोधी पक्षनेता,विधानपरिषद /विधानसभा, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई.
२. सर्व सन्माननीय विधानसभा /विधान परिषद व संसद सदस्य.
३. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन मुंबई-३५
४. मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
५. सर्व मंत्री आणि राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक.
६. मंत्रालयीन सर्व विभाग.
७. मंत्रालयाच्या सर्व विभागाखालील विभाग प्रमुख व प्रादेशिक विभाग प्रमुख.
८. वित्त विभागातील सर्व कार्यासने.
९. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा), मुंबई.
१०. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई.
११. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
१२. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
१३. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.
१४. आयुक्त, राज्य माहिती आयोग (सर्व)
१५. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई.
१६. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई/नागपूर/औरंगाबाद.
१७. राज्य महिला आयोग, वरळी, मुंबई.
१८. सर्व विभागीय आयुक्त.
१९. सर्व जिल्हाधिकारी
- २०.निवडनस्ती आ.पुक.

शासन परिपत्रक दि.२७ एप्रिल, २०२२ सोबतचे बचतीचे विवरणपत्र

बाह्ययंत्रणेद्वारे घ्यावयाच्या सेवेसाठीचे काल्पनिक पद व पदसंख्या	नियमित नियुक्तीने भरले असता येणारा खर्च (रु.)	बाह्ययंत्रणेद्वारे भरले असता येणारा खर्च (रु.)	बाह्ययंत्रणेद्वारे भरल्यामुळे होणारी बचत व बचतीची टक्केवारी
	मासिक	वार्षिक	मासिक
			वार्षिक